

2.5.2018

JulkICT / Maakuntadigi -ohjelma
Maakuntien digitalisoinnin koordinaattori Tomi Hytönen

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asia: HE 15/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt arvioimaan erityisesti HE 15/2017 edellyttämien ICT-ratkaisujen, tiedolla johtamisen, laaturekistereiden sekä SoteDigi Oy:n nykytilannetta sekä uudistusta varten tarvittavaa valmistelua ja sen aikatauluja.

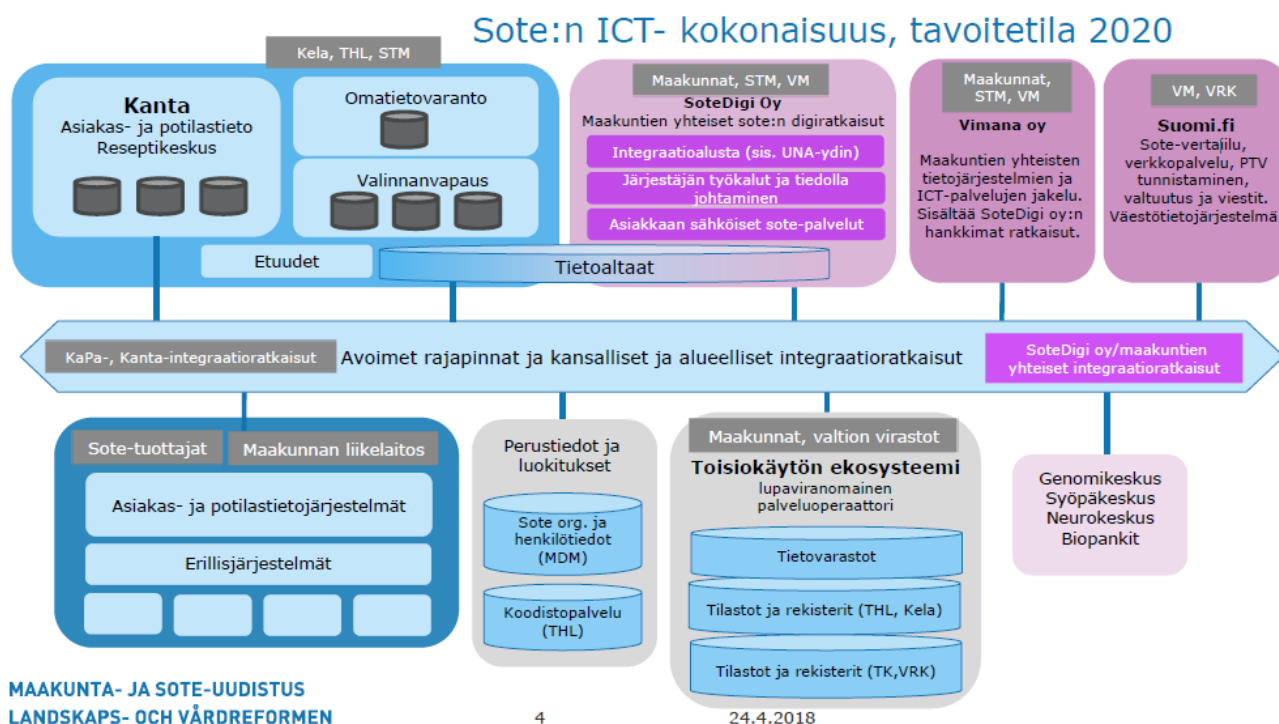
ICT-muutosten toteutus ja vastuiden jakautuminen

Uudistus edellyttää muutoksia valtion toimijoiden ylläpitämissä kansallisissa tietojärjestelmissä ja SHP:ien ylläpitämissä maakuntakohtaisissa tietojärjestelmissä. Lisäksi maakunnille valmistellaan yhteisiä perustietojärjestelmiä, joista osa on tarkoitus saada käyttöön otettavaksi 2020 alkaen.

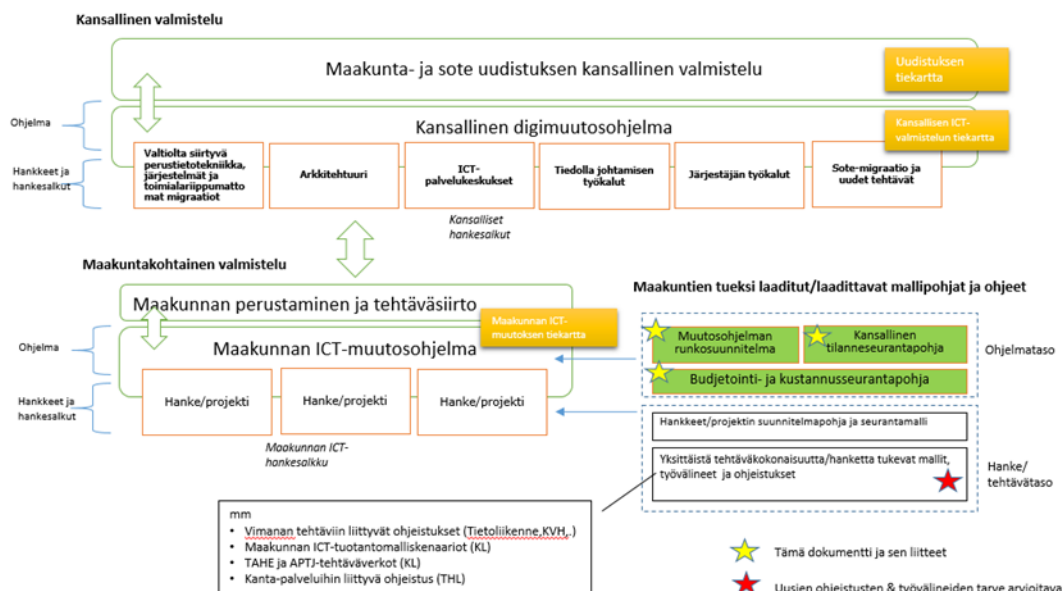
Muutosten toteutustyö on jaettu ja vastuutettu siten, että kansallisten tietojärjestelmien muutoksien toteutuksesta vastaavat valtion viranomaiset ja SHP:ien tietojärjestelmien muutoksien toteutuksesta vastaavat maakuntien ICT-valmisteluorganisaatiot ja niiden kumppanit. Muutokset tehdään vaiheittain ja tietojärjestelmäratkaisut perustuvat pääosin nykyisten ICT-järjestelmien tarvitsemien muutosten ja integraatioiden toteutuksiin. Pääosin muutokset ja integroinnit toteutetaan ostopalveluina ja ne ajoittuvat vuosille 2017-2019.

Kansallisten tietojärjestelmien muutoksista keskeisimmät ovat KANTA –palvelun muutokset (asiakas- ja potilastieto, omakanta, reseptikeskus ym.) ja valinnanvapausmallin edellyttämät ratkaisut sekä sote-rekistereihin tehtävät muutokset. Muutosten toteutus on pääosin KELAn vastuulla ja lisäksi osa työstä tehdään THL:n, Valviran ja STM:n vastuulla olevissa muutoshankkeissa. Toinen laajempi muutoskokoisuus on Suomi.fi palvelujen muutokset (sote-vertailu, verkkopalvelut, palvelutietovaranto, tunnistaminen, VTJ), jossa muutosten toteutus on VRK:n vastuulla tapahtuvaa. Lisäksi merkittäviä muutosalueita ovat valtiolta maakunnille siirtyvien tehtävien toteutukseen liittyvien tietojärjestelmien muutostyöt TEM:n, SM:n, MMM:n ja YM:n hallinnonaloilla. Edellä mainitut hankkeet ja niiden toteutusprojekti on aikataulutettu vastuuorganisaatioiden toimesta ja ne myös vastaavat niiden oikeasta resursoinnista ja tehtävien priorisoinneista.

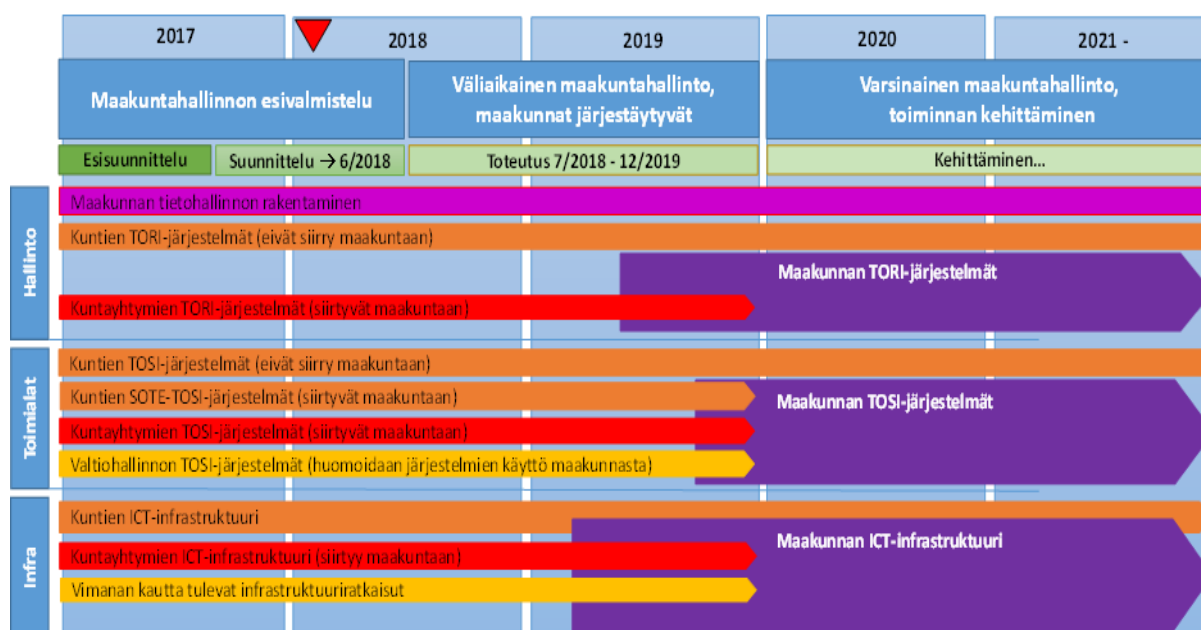
Kansallisen tason muutoksen merkittävät osa-alueet ovat hankkeistettu ja niissä suunnittelu on käynnissä.

Esivalmisteluvaiheessa maakunnilta on pyydetty ja saatu suunnitelmat v. 2018-2019 toteutettavista tietojärjestelmien muutoksista ja kehitystyöstä. Maakunnat ovat kuvanneet suunnitelmiin tietohallintomallinsa, ICT-järjestelmien ja palveluiden siirtosuunnitelman sekä uusien palveluiden suunnittelun tarpeet. Suunnittelun tukena on ollut yhteinen suunnittelurunko. Suunnitelmissa on konkretisoitu kunkin maakunnan ICT-suunnittelun ja tulevan maakunnan ICT:n investointiohjelman projektointi (kuva 1).

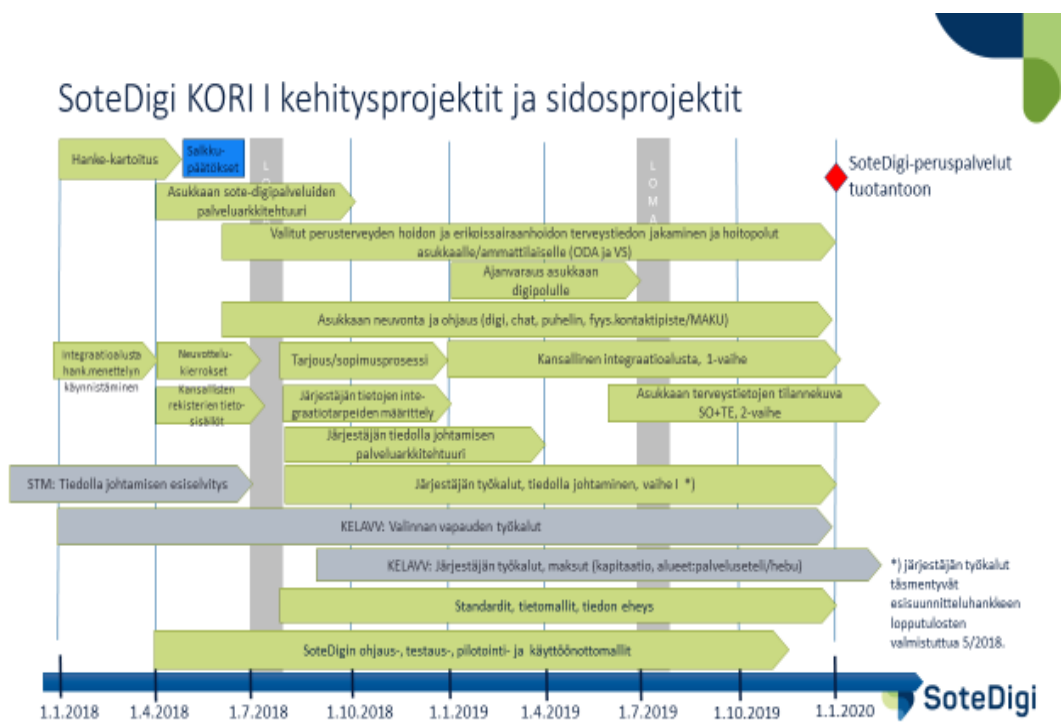
Muutoksen maakuntakohtainen toteutus on vaiheistettu ja sen keskeiset alueet ovat hallinnon ICT-muutokset (TORI), toimialojen tietojärjestelmien muutokset (TOSI) ja infrastruktuurin edellyttämät muutokset (kuva 2). Kunkin muutosalueen osuus kustannuksista on noin 1/3.

Maakunnat ovat suunnitelleet muutosohjelmansa toteutuksen ohjauksen ja organisoinnin. Toteutus huomioi yhteisissä palvelukeskuksissa valmisteltavat osuudet.

Yhteisissä palvelukeskuksissa tuotetaan 2018-2019 sovittu palvelutarjonta. Vimanassa valmistellaan sovittu peruspalvelutarjonta, jonka maakunta pystyy ottamaan käyttöön 2019 loppuun mennessä. Lisäksi järjestetään ratkaisut maakuntien integroimiseksi valtion toimijoiden tuottamiin tietojärjestelmiin sekä valmistellaan 2020-2021 jälkeen nykyjärjestelmiä korvaavia yhteisiä tietojärjestelmiä (mm. Pelastustoimi). SoteDigissä on käynnissä kansallisen sote-integraatio, kansalaisen digipalveluiden sekä sote-tiedolla johtamisen ratkaisujen suunnittelu ja valmistelu, noista ensimmäisen vaiheen tulokset on tarkoitus saada tuotantoon 2020 alussa.

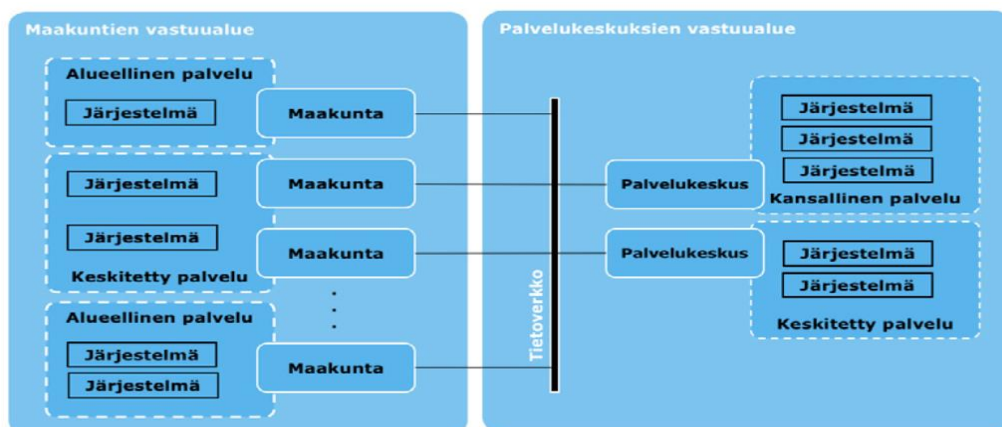

Maakuntiin valtiolta siirtyvät tehtävät ovat lähinnä TEM:n hallinnonalalta eli ELYistä ja TE-toimistoista siirtyviä tehtäviä. Siirtyviä henkilöitä arvioidaan tällä hetkellä olevan noin 3 500. Tehtäviä ja henkilöitä siirtyy myös mm. AVI:sta. Siirron valmistelusta vastaavat ao. ministeriöt ja hallinnonalojen toimijat.

Maakunta- ja sotemuutoksen digimuutosohjelma koordinoi uudistuksen ICT-muutosta sekä toimii muutoshjelman edellyttämän rahoituksen varmistajana. Ohjelman johtoryhmässä on edustettuna uudistuksen keskeiset ministeriöt ja maakunnat sekä asiantuntijoina toteutuksesta vastaavat toimijat ja hankkeet. ICT-muutoksen tilannekuvaa ylläpidetään lisäksi maakuntien ja valtion välisellä verkostotyöllä. Verkostotyöllä kerätään mm. tietoa valmistelun etenemisestä maakunnissa ja tunnistetaan yhteisten hankkeiden tarpeita.

Jokainen maakunta vastaa oman alueensa muutoksen suunnittelusta, projektoinnista ja organisoitumisesta. Työtä on tuettu valtiovarainministeriön myöntämällä rahoituksella. Projektihallinta toteutetaan maakuntakohtaisesti, ja jokaisella maakunnalla on oma organisointinsa ICT-suunnitelman toteuttamiseksi. Suunnitelmassa otetaan huomioon maakunnan lähtötilanne ja valtakunnalliset linjaukset ja ohjeet. Toteutuksen etenemistä seurataan ohjelma- ja salkkutasolla.

Maakunnat vastaavat alueellisesta ratkaisusta. Alueellisten ratkaisujen valinta tehdään maakunnan sisällä yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti. Maakunnat ovat vastuussa alueellisten ratkaisujen toimivuudesta ja niihin liittyvistä palveluista. Yhteiset palvelukeskukset vastaavat kootuista, kansallisista ratkaisuksista ja yhteisistä ratkaisuksista ja palveluista.

Periaatteena on, että sovittujen keskitettyjen ja kansallisten palveluiden käynnistys toteutetaan hankkeina sovitun osapuolen toimesta, siihen liittyvät keskitettyjen ja/tai kansallisten palveluiden käynnistysprojektit hoidetaan palvelukeskuksen toimesta ja maakuntakohtaiset käyttöönottoprojektit maakuntien toimesta. Toimeenpano- ja yhteistyömallista on annettu huhtikuussa 2018 ohjeistus maakunnille, ks. <http://alueuudistus.fi/digimuutosohjelma>.

Maakunnille on toteutettu ICT:n viitearkkitehtuuri (syksy 2017- kevät 2018), joka julkaistaan kesäkuussa. Parhaillaan on käynnissä ICT:n kokonaisarkkitehtuurin laadinta (kevät 2018 – kevät 2019). Arkkitehtuurityö toimii yhteisenä suunnitteluperustana tulevilla tietojärjestelmätoteutuksissa.

Uudistuksen rahoitus JTS-päätöksessä ja talousarvioissa 2017-2019

Keskeinen uudistuksen toteutusta tukeva toimenpide on varmistaa valmistelun ja muutosten edellyttämän toimeenpanon rahoitus valtion talousarviosta. Rahoitusta on koottu pääasiassa kahdelle talousarvion momentille: valtiovarainministeriön pääluokassa olevalle ministeriöiden yhteiselle uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon määrärahamomentille (28.70.05) ja sosiaali- ja terveysministeriön pääluokassa olevalle valinnanvapauden pilotoinnin määrärahamomentille (33.60.38).

Momentille 28.70.05 on varattu maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun rahoitusta noin 450 milj. euroa vuosina 2017–2019. Valinnanvapauden pilotointeja on varauduttu rahoittamaan 230 milj. eurolla vuosina 2017-2019 (momentti 33.60.38 ja valtion taseen hyödyntäminen). Lisäksi tiedonhallinnan ja palvelusetelien kehitystyötä sekä vanhan tiedon arkistointia on varauduttu rahoittamaan noin 25 milj. eurolla.

Lisäksi valtakunnallisten palvelukeskuksien pääomitukseseen on varattu 120 milj. euroa. Maakuntien tarvitsemien digitalisaatio- ja ICT-palveluiden toteuttamiseksi päämitetaan maakuntien ICT-palvelukeskus Vimana Oy:tä siirtämällä yhtiöön valtion osakeomistuksia noin 30 milj. euron arvosta. Summassa on huomioitu myös mahdollinen yhtiön valtiolle maksaman veron osuus siten, että Vimanan nettorahoitus osakesiirron avulla olisi 20 milj. euroa. Valtioneuvosto päätti elokuussa 2017 perustaa SoteDigi Oy:n kehittämään sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia asiakas- ja potilastietojärjestelmäratkaisuja sekä muita digitaalisia ratkaisuja. Yhtiön 90 miljoonan euron suuruinen oman pääoman ja muiden perustamiskustannusten maksamiseen käytetään Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:n varoja.

Alla on taulukkoon karkeasti jaoteltu vuosien 2017-2019 ICT-rahoitus kohteen pohjalta:

ICT:n rahoitus TA/JTS + pääomitus (milj. euroa)	2017	2018	2019	Yhteensä
Rahoituksen kohde				
Maakuntien ICT-muutosavustus (VM)	15	100	77	192
Kansalliset tietojärjestelmät (STM/KELA/THL/Valvira, VM/VRK, TEM, MMM, YM)	-	19	17	36
Yhteiset ICT-palvelukeskukset (VM, STM, sis. pääomitukset)	91	11	22,5	124,5
Arkkitehtuuri ja ohjaus (VM, STM)	3	2,3	1,8	7,1
Kuntien muutostoimet (VM)	-	2,5	-	
Vv-pilotoinnit (STM)	30	100	100	230
Vv-mallin tiedonhallinta (STM)	10	8	-	18
Palvelusetelien kehitys (STM)	2,8	-	-	2,8
Vanhoiden sote-tietojen arkistointi (STM)	-	4	-	4
Maakuntatieto-ohjelma (VM)	2,8	1,4	-	4,2
Pelastustoimen tiedonhallinta ja tietojärjestelmät (SM)	-	-	2	2
Tilastointi (TK)	-	-	1,5	1,5
				622

Maakuntien ICT-muutosta on varauduttu rahoittamaan valtion talousarviosta v. 2017-2019 yhteensä 192 milj. eurolla. Sote-tietojärjestelmien muutosten osuus maakunnan ICT:n muutostalouksesta on arviolta 20-30 % eli noin 40-60 milj. euroa. Tarvittavien muutosten lopullinen tarve ja kustannus vaihtelevat maakunnittain, sillä muutamien (pienien) maakuntien sote-järjestelmät ovat jo keskitettyjä ja muutoksia niihin tarvitaan vain vähän. Suurimmissa osassa maakuntia muutostarve on arvioitu olevan keski-suuri tai suuri. Suurimmissa maakunnissa kustannukset nousevat koska muutoksen kohteena olevia järjestelmiä on lukuisia ja sote-järjestelmien keskittämistä ei ole toteutettu. Esimerkiksi Uudenmaan ja Pirkanmaan maakuntien sote-järjestelmien muutostaloukset 2018-2019 ovat noin 30 % ICT-muutoksen kokonaiskustannuksesta.

Maakunnille osoitetaan rahoitusta ICT-muutossuunnitelman perusteella. Suunnitelmassa maakunta kuvaa tarvittavat muutokset ja niiden rahoitustarpeen. Tarkoituksena on saattaa kaikki maakunnat samalle viivalle, jotta ne voivat aloittaa toimintansa 2020 alusta. Maakunnat, jotka ovat tietojärjestelmäratkaisuiltaan hajanaisempia joutuvat tekemään enemmän työtä ja vaativat enemmän resurssia kuin maakunnat joissa yhtenäistämistä on jo tehty. Rahoitustarve on käytännössä sidottu työmäärään, ei maakunnan suuruuteen. **Rahoitusta suunnataan muutoksen kannalta välttämättömiin muutoksiin, ei sinällään hyödylliseen digitalisaatioon.** ICT:n yhtenäistäminen maakunnan tasolla tulee tarkoittamaan muutoksia toiminnassa ja edellyttää uutta osaamista. Pidemmällä aikavälillä toiminnan muutokset näkyvät alenevina kustannuksina ja toiminnan tehostumisena myös ICT:ssä kun muutoksia on tarve tehdä suppeampaan määrään tietojärjestelmiä. Isoin hyötypotentiaali uudistuksessa on toimintatapojen muutoksesta, jonka toteutumisesta digitalisoinnilla on voimakkaasti tuettava.

Maakunta	Asukasluku	Kuntien lukumäärä	Esivalmisteluvastus yleinen osa, 27.3.2017 päätös	Esivalmistelu/ ICT -rahoitus, päätös	LTA-esivalmistelumääräraha, yleinen osa 5.7.2017 päätös	LTA-esivalmistelumääräraha/ ICT-rahoitus/ päätös, 23.11.2017	Esivalmisteluvastus yleinen osa, 25.10.2017 päätös	Esivalmisteluvastus yleinen osa, 16.2.2018 päätös	ICT-rahoitus päätös	Yhteensä/maakuntaliitto
Uudenmaan maakunta	1 638 293	26	80 000	375 304	1 795 690	3 580 000	3 046 247	2 488 155	6 780 000	11 365 396
Varsinais-Suomen maakunta	475 543	27	70 334	200 000	414 077	354 000	1 142 354	934 567		3 115 332
Seitakunnan maakunta	221 740	17	47 148	158 881	317 761	388 000	647 108	604 383		2 163 281
Kanta-Hämeen maakunta	173 781	11	39 394	141 421	255 000	386 000	540 000	473 084		1 834 899
Pirkanmaan maakunta	511 642	22	0	200 000	401 651	825 000	1 223 002	1 112 702	15 750 000,00	3 762 355
Päijät-Hämeen maakunta	208 574	10	39 389	143 200	88 555	248 000	650 000	550 000		1 719 144
Kymenlaakson maakunta	170 770	6	36 394	130 921	261 842	429 000	477 544	477 000		1 812 701
Etelä-Karjalan maakunta	130 506	9	35 160	117 039	265 219	556 000	434 736	410 000		1 818 154
Etelä-Savon maakunta	140 422	12	40 358	139 798	279 596	438 000	474 429	455 638		1 827 819
Pohjois-Savon maakunta	252 815	20	49 469	168 388	336 777	355 000	540 000	625 695		2 075 329
Pohjois-Karjalan maakunta	167 599	14	40 416	146 845	293 689	320 000	534 704	420 000		1 755 654
Keski-Suomen maakunta	273 910	22	55 177	174 768	315 000	589 000	720 000	108 000		1 961 945
Etelä-Pohjanmaan maakunta	196 572	18	45 325	158 156	280 994	1 200 000	414 534	571 855		2 670 804
Pohjanmaan maakunta	176 725	14	43 051	147 845	290 920	248 000	554 486	530 785		1 815 087
Keski-Pohjanmaan maakunta	69 027	8	30 621	112 500	247 674	197 000	325 861	307 869		1 221 525
Pohjois-Pohjanmaan maakunta	411 150	30	68 905	198 000	279 280	766 000	1 150 000	1 015 978		3 478 163
Kainuun maakunta	74 803	8	30 999	124 470	248 940	172 000	160 330	291 110		1 027 849
Lapin maakunta	180 207	21	47 860	162 464	185 840	275 000	749 097	537 983		1 958 244
MANNER-SUOMI YHTEENSÄ	3 835 790	269	800 000	3 000 000	6 558 445	11 326 000	13 784 432	11 914 804		47 383 681

Lisäksi valtio rahoittaa valtakunnallisten ICT-palveluyhtiöiden Vimana Oy:n ja SoteDigi Oy:n kautta tehtävää keskitettyä ja yhteistä ICT- ja sote-tietojärjestelmien kehittämistä, rahoitus on vuosina 2017-2019 yhteensä 124 milj. euroa.

Valtakunnallisilla palvelukeskuksilla pyritään ottamaan käyttöön yhtenäisiä palveluprosesseja ja toimintamalleja sekä aikaansaamaan toiminnallista tehokkuutta ja mittakaavaetuja, jolloin hyödyt tulevat esille pienempinä kokonaiskustannuksina ja toiminnan tehostamisesta saatavina säästöinä.

Vimana Oy ja SoteDigi Oy rakentavat edellytyksiä maakuntien toimintakyvyn syntymiselle, ja ne tuottavat maakunnille ratkaisuja ICT-infrastruktuurin yhdistämiseksi, yhteisiksi tietojärjestelmiksi ja kansallisiin tietojärjestelmiin liittymiseksi (esim. Suomi.fi) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien välisen tietojen liikkumisen tietointegraation ja maakuntajärjestäjän tiedolla johtamisen työvälineiden kansalliseksi toteuttamiseksi. Työ tehdään yhdessä maakuntien ja kansallisten toimijoiden (mm. ministeriöt, KELA, THL, VRK) kanssa.

SoteDigi Oy on erityistehtävää toteuttava yhtiö ja se vastaa kansallisesti kehitettäviin sosiaali- ja terveydenhuollon uusiin digitaalisiin ratkaisuihin liittyvien hankkeiden ja hankintojen toteuttamisesta ja niitä tukevasta kehittämisestä. Vimana Oy:n yleisenä tehtävänä on kehittää ja järjestää asiakkailleen digitaalisia palveluita ja ICT:n hyväksikäyttöä edistäviä ICT-infrapalveluita, toimialariippumattomia ja toimialasidonaisia järjestelmäpalveluita sekä näihin liittyviä asiantuntijapalveluita.

Vimana Oy tuottaa kaikkia maakuntia koskevat yhteiset ICT-ratkaisut 1.1.2020 mennessä:

- Maakuntien yhteinen käyttövaltuushallinnan ratkaisu ja tietoverkkojen kytkentäydin kansallisiin ratkaisuihin kytkeytymiseksi.
- Yhteinen viestintä- ja työskentely-ympäristö.
- Kansallinen asianhallintajärjestelmä.
- Maakuntien verkkopalveluratkaisut.
- Suomi.fi palvelutuotteiden käyttöönoton ja käytön tuki.
- Maakuntien toimialariippumattomat ja sote-alueen ulkopuoliset järjestäjien työkalut (perusinfrastruktuuri valmiina 1.1.2020)

Muutuskustannuksia tarkastellaan vuoden 2018 aikana muun muassa osana koetalousarvion laadintaa. Jos uudistuksesta on tunnistettavissa yleiskatteellisen rahoituksen riittävyyden vaarantavia muutuskustannuksia, vuonna 2019 käytävässä kehysprosessissa varaudutaan tähän. Aloituvuoden 2020 rahoituksen riittävyyttä palvelutarpeen kasvussa eräissä maakunnissa tarkastellaan osana maakuntien rahoituslain täydennysesityksen valmistelua. Jos valmistelutyössä on nähtävissä maakuntien toiminnan aloittamiseen vaikuttavia asioita, jotka vaarantavat laadukkaiden ja vaikuttavien palvelujen järjestämisen, hallitus varautuu huomioimaan korjaustarpeen maakuntien rahoituslain täydennyksessä syksyllä 2018.

Maakuntien ilmoittama rahoitusarvio ICT muutoksille vuosille 2018-2019 oli yli 390 milj. euroa. Osa tarpeesta ja sen kustannuksista on ollut täsmentymättömiä. Valtio on varannut talousarviossa rahoitusta noin 230 milj. euroa ja lisäksi yhteisiä palvelukeskuksia rahoitetaan 110 milj. eurolla pääomituksin. Valinnanvapauspilotoinneilla ja niiden edellyttämällä ICT:llä on oma rahoitus. Tarvittaessa vuoden 2019 (ja myös 2018) osalta lisätarpeet voidaan käsitellä lisätalousarviomenettelyssä sekä hyödyntää vuosina 2017-2018 käyttämättä jäänyttä rahoitusta. Tämän hetkisten ratkaisujen pohjalta ICT:n muutoksen rahoitus on arvoitu olevan riittävä mutta niukka.

Kaikkineen, edellä kuvatun mukaisesti, valtion talousarvoista ja erilaisilla pääomitusratkaisuilla maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanoon tullaan kohdentamaan vuosina 2017–2019 noin 800 milj. euroa.

ICT:n yhtenäistämisen ja digitalisoitumisen hyötypotentiaali

Valtiovarainministeriö on yhdessä globaalisti toimivan Gartner -tutkimus- ja konsultointiyrityksen kanssa selvittänyt yhteisten palvelujen ja keskitettyjen palvelukeskusten avulla toteutetusta digitalisoitumisen edistämisestä saatuja kansainvälisiä kokemuksia.

Selvityksessä on paneuduttu Kanadassa, Irlannissa, Australiassa ja Yhdysvalloissa toteutettuihin kuu-teen toiminnan ja digitalisoitumisen kehittämisen kokonaisuuteen kustannustehokkuuden, vaikuttavuuden, innovaatioiden ja uusien ratkaisujen, osaamisen ja laadun sekä yhtenäistämisen ja tiedon hyödyntämisen näkökulmista.

Gartnerin toimittamien tietojen perusteella kustannustehokkuutta on saavutettu yhdistämällä tietojärjestelmiä ja datakeskuksia suuremmiksi kokonaisuuksiksi, sekä hyödyntämällä suurempia volyymejä hankinnoissa ja karsimalla päällekkäisiä sopimuksia koskien lisenssejä, toimistosovelluksia (O365) ja työasemapalveluja sekä karsimalla päällekkäisiä toimintoja. Yhteiset järjestelmät ovat myös vähentäneet hankinta-, kehitys- ja ylläpitokustannuksia. Esimerkiksi Kanadassa yhden osavaltion hajanaisen ICT:n organisointi klustereihin tuotti noin 11 milj. euron säästöt ja toisen osavaltion tapauksessa ICT-palvelutuotannon ja infrastruktuurin konsolidoinnilla saavutettiin lähes 20 milj. euron säästöt. Irlannissa julkisen hallinnon palvelukeskus ja sen myötä toteutetulla konsolidoinnilla saavutettiin lähes 100 milj. euron säästöt.

Gartnerin näkemyksen perusteella kansallisesti yhteentoimivilla palveluilla on parannettu kansalaisten ja palveluita käyttävien asiantuntijoiden asiakaskokemusta. Yhteisillä palveluilla on myös parannettu kansalaisten yhdenvertaisuutta ja saavutettu myös muita yhteiskunnallisia tavoitteita. Gartner arvioi tämän perusteella, että palveluiden tuottaminen yhteisten palveluiden kautta mahdollistaa maakuntien keskittymisen tärkeisiin ydintehtäviin.

Gartner toteaa myös, että palveluiden tehokas yhteinen toteuttaminen on mahdollistanut sen, että innovaatiotoiminnalle ja uusien ratkaisujen kehittämiseksi on riittänyt enemmän resursseja. Siten Gartner arvioi, että maakunnissa tai kansallisella tasolla syntyneitä innovatiivisia ideoita pystytään toteuttamaan tehokkaammin ja yhdenvertaisemmin yhteisten palveluiden kautta. Täten julkinen sektori voi edistää digitalisaatio-kehitystä ja jopa toimia edelläkävijänä pystyen näin palvelemaan kansalaisia paremmin.

Gartnerin näkemyksen mukaan palveluiden keskittämällä mahdollistetaan parhaan osaamisen jakaminen kaikille maakunnille. Hyvistä osaajista on pulaa. Palveluiden keskittäminen mahdollistaa erityisen osaamisen kehityksen eri alueiden osalta kuten esimerkiksi tietoturva, analytiikka sekä tarvittavat teknologiat ja menetelmät. Osaamisella varmistetaan laadukkaat palvelut ja asiakastytyväisyys.

Gartner toteaa, että yhtenäisillä toimintatavoilla ja järjestelmillä tehostetaan toimintaa ja parannetaan palveluiden kansallista yhteentoimivuutta. Yhtenäinen tietomalli kunkin osa-alueen osalta on perusta kansalaiskeskeisen palvelun tuottamiselle. Tiedon tulee olla oikea-aikaisesti alueellisista rajoista riippumatta kansalaisten ja asiantuntijoiden saatavilla.

Perustelut yhteisille palveluille ja ratkaisuille

Kustannustehokkuus	Vaikuttavuus	Innovaatiot ja uudet ratkaisut	Osaaminen ja laatu	Yhtenäistäminen ja tiedon hyödyntäminen
- Kustannustehokkuutta saadaan yhdistämällä järjestelmiä ja sopimuksia suuremmiksi kokonaisuuksiksi - Hankintoihin liittyvä volyyymiä ja päätöksenteon yksinkertaistaminen - Esim. lisenssit, toimistosovellukset (C365), työasemapalvelut - Päätöksenteon yksinkertaistaminen - Yhteiset järjestelmät vähentävät hankinta-, kehitys- ja ylläpidokustannuksia - Datakeskusten yhdistäminen	- Kansallisesti yhteentoimivilla palveluilla parannetaan asiakaskokemusta (kansalaiset ja palveluita käyttävät asiantuntijat) - Yhteisillä palveluilla parannetaan kansalaisten yhdenvertaisuutta ja muiden poliittisten tavoitteiden toteutumista - Kaikki maakunnat kattavien yhteisten palvelujen käyttöönotto mahdollistaa hyötyjen nopean toteutumisen - Peruspalveluiden tuottaminen yhteisten palveluiden kautta mahdollistaa maakuntien keskittymisen muihin tärkeisiin tehtäviin	- Palveluiden tehokas yhteinen toteuttaminen mahdollistaa, että innovaatiotoiminnalle ja uusien ratkaisujen kehittämiseksi riittää enemmän resursseja - Maakunnissa tai kansallisella tasolla syntyneitä innovatiivisia ideoita pystytään toteuttamaan tehokkaammin ja yhdenvertaisemmin yhteisten palveluiden kautta - Julkisen sektorin digitaalisen kehityksen mukana ja jopa edelläkävijänä pystytään näin palvelemaan kansalaisia entistä paremmin	- Palveluiden keskittämällä mahdollistetaan parhaan osaamisen jakaminen kaikille maakunnille. Hyvistä osaajista on pulaa. - Palveluiden keskittäminen mahdollistaa erityisen osaamisen kehityksen valittujen alueiden osalta kuten esim. tietoturva, analytiikka sekä tarvittavat teknologiat ja menetelmät - Osaamisella varmistetaan laadukkaat palvelut ja asiakastytyväisyys	- Yhtenäisillä toimintatavoilla ja järjestelmillä tehostetaan toimintaa ja parannetaan palveluiden kansallista yhteentoimivuutta - Yhtenäinen tietomalli kunkin osa-alueen osalta on perusta kansalaiskeskeisen palvelun tuottamiselle - Tiedon tulee olla oikea-aikaisesti alueellisista rajoista riippumatta kansalaisten ja asiantuntijoiden saatavilla
Case study: Ontario, B.C., Northern Ireland, Australia, data center consolidations	Case study: Ontario, Australia	Case study: Australia	Case study: Northern Ireland	Case study: Ontario

Gartner research: Shared Services: The Strategic Path Toward the Digital Future, Analyst(s): Cassio Dreyfuss, Simon Mingay

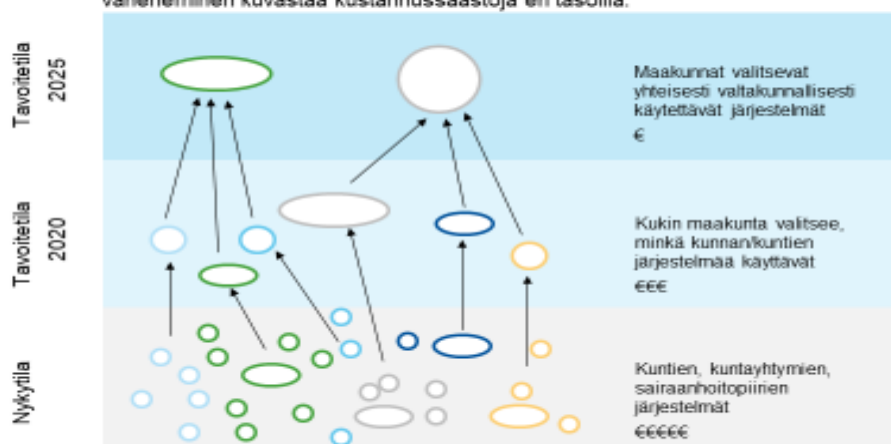
Digitaalisaation yhteiset tavoitteet ja yhteisten ratkaisujen käytön edistäminen

Maakuntien digi-yhtenäispolitiikkaa on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhdessä ministeriöiden ja maakuntien maakuntavalmistelijoiden kanssa. Se on asetettu julkisesti lausuttavaksi lausuntopalvelun kautta 15.5.2018 saakka. Maakuntien digi-yhtenäispolitiikka linjaa valtioneuvoston yhteisen maakuntien ohjauksen osana toimivan maakuntien digiohjauksen periaatteet. Se myös kuvaa valtio- ja maakunta-toimijoiden rooleja ja vastuuta sekä merkittävimmät toimenpiteet vuosina 2018-2022 maakuntien digitaalisoitumisen edistämiseksi.

Digitaalisten ratkaisujen kehitystyö ja yhteisten toimintamallien käyttöönotto vaativat aikaa. Tavoite on, että 2019 loppuun mennessä on saatu toteutettua riittävät edellytykset maakuntien toimintojen käynnistämiseksi. Työtä helpottaa se, että ICT-ratkaisuja on jo olemassa, kyse on näiden järjestelmien muutostyöstä. Samalla kuitenkin tehdään ratkaisuja yhtenäisempään tietojärjestelmäympäristöön siirtymiseksi maakunta-ICT:n konsolidaation ja yhteisten järjestelmien kehitystyön avulla. Laajemmat valtakunnalliset ja maakunnalliset kokonaisuudet tulevat käyttöön 2020 luvulla, mikä tulee edellyttämään investointeja maakuntien toiminnan alkamisen jälkeen.

Tietojärjestelmien (SoTe, Talous, HR) tavoitetila 2020 ja 2025

Esimerkki yhden osa-alueen järjestelmämigraatiosta. €-merkkien määrän väheneminen kuvastaa kustannussäästöjä eri tasoilla.

21
CONFIDENTIAL AND PROPRIETARY
Project 333047208 v1.0
© 2018 Gartner, Inc. and/or its affiliates. All rights reserved.

Gartner

Maakuntien yhteinen digiohjaus avaa uusia mahdollisuuksia ministeriöiden ja alaisen hallinnon suunnitteleman maakuntien ohjauksen yhtenäistämiseksi ja kustannusten kasvun hillitsemiseksi sekä maakuntien osallistumiselle ohjauksen suunnitteluun ja toimeenpanoon. Ohjausmallin valmistelu on käynnissä osana maakuntien ohjauksen valmistelua.

LUONNOS

Maakuntien digi-ohjausprosessin periaatteet

